

DE INDISCHE NAVORSCHER

ORGAAN VAN DE INDISCHE GENEALOGISCHE VERENIGING

Secretaris: Volendamlaan 1030, 2547 CS 's-Gravenhage.
Penningmeester: Florence Nightingalestraat 83, 6543 KV Nijmegen.
Giro: 146032 t.n.v. Indische Genealogische Vereniging te Nijmegen.
Redactie: Loosduinse Hoofdstraat 342, 2552 AP 's-Gravenhage.

Jaargang 7 (1994) nr. 1

ISSN 0924-0012

verschijnt 4 x 's jaars

Ego-document Palm

door Drs. R.G. de Neve.

Inleiding

In het familiearchief Palm bij het Centraal Bureau voor Genealogie bevindt zich een brief, die is gedagtekend Souracarta 23 september 1785. De schrijver is de eerste resident van de VOC aldaar, Willem Adriaan Palm. De brief handelt vooral over familie zaken. Er is afgezien van een integrale weergave van de tekst. Gekozen is voor publicatie van de tekstgedeelten die gaan over de eigen loopbaan, de opvoeding en de toekomst der zonen, de aankomst op Java van de oudste zoon en de **neergang** van de VOC. De overige passages van de brief zijn, mede om de omvang van dit artikel te beperken, niet weergegeven.

De hoofdpersonen

De schrijver van de brief, Willem Adriaan Palm (**V1b**), werd op 19 maart 1740 te Coevorden geboren. Hij was het vijfde kind en de derde zoon van Abraham Lodewijk Palm en **Antonia Elisabeth Cau**. De familie Palm stamde uit Dordrecht en telde onder haar leden een groot aantal officieren. Vader Palm was lange tijd majoor van de vesting Coevorden en tenslotte **luitenant-kolonel** titulair. Via zijn moeder had Willem Adriaan Palm familierelaties in de regentenkring van Zierikzee.

In 1759 trad hij als onderkoopman in dienst der **VOC** en vertrok met het schip "**D'Erfprins**" naar Indië. Zijn carrière verliep minder voorspoedig dan hij waarschijnlijk zal hebben gehoopt. Eerst twintig jaar na zijn indiensttreding werd hij door de Hoge Regering in Batavia bij de **Heeren XVII** voorgedragen voor de koopmansrang. Nog eens bijna twee jaar gingen voorbij voordat hij in die rang in juli 1781 vanuit patria werd bevestigd. In november 1783 volgde zijn bevordering tot opperkoopman en zijn gelijktijdige benoeming tot eerste resident aan het hof van de Soesoehoenan van Soerakarta'). Hij overleed te Soerakarta op 11 mei 1788. Uit zijn huwelijk met Elisabeth Morison werden negen kinderen geboren.

De brief was gericht aan zijn zwager Mr. Adriaan van der Goes, die sedert 1 febr. 1784 weduwnaar was van zijn zuster Johanna Constantia (Stans) Palm (**V/5**). Van der Goes was ondermeer raadslid, schepen en schout te Delft. In 1777 werd hij burgemeester aldaar. Belangrijker voor de Indische carrière van zijn zwager Palm was echter, dat hij waarschijnlijk in of kort na dat jaar bewindhebber van de kamer Delft van de **VOC werd**²⁾. Van der Goes was belast met de opvoeding van de naar Europa gezonden zoons van Willem Adriaan Palm, te weten Abraham Lodewijk, **Huibert** en Aart Quirijn.

De brief

De brief laat twee dingen duidelijk zien. In de eerste plaats dat voor een snelle Aziatische carrière een invloedrijk familielid in Europa een belangrijke factor was. Verder dat de VOC-dienaren in Azië zich in de laatste decennia van de 18e eeuw zeer wel bewust waren van de teloorgang van de Compagnie.

Willem Adriaan Palm had het geluk dat zijn zwager Van der Goes in of vlak na 1777 tot de kring der VOC-bewindhebbers ging behoren. Tot die tijd was zijn loopbaan -zoals reeds opgemerkt- nogal moeizaam verlopen. Sedert zijn aankomst op Java in 1760 was hij twee jaar soldijboekhouder te Semarang en daarna 13 jaar resident te Bandjermasin geweest. In 1777 volgde zijn benoeming tot resident te Rembang. Dat alles in de rang waarin hij was uitgekomen, die van onderkoopman. Eerst bij resolutie van Gouverneur-Generaal en Raden van Ned.-Indië van 19 okt. 1779 volgde zijn voordracht tot koopman. Twee jaar later werd hij in die rang vanuit patria bevestigd. Op 28 nov. 1783 bevorderde de Hoge Regering te Batavia hem tot opperkoopman en eerste resident te Soerakarta. Uit de brief blijkt dat Van der Goes in elk geval in de laatste benoeming de hand heeft gehad.

'Voor de hertelijke felicitatie met mijne zeer aenzienelijke, dog waerlijk laborieuse, post van opperhoofd³⁾ aen 's Keijzers hoff, die ik nu net anderhalff jaer bekleede, en het mij daerbij toegewenschte, zeg ik veelmaels dank. Verzeekert mijn lieve broer jn mijn bevordering een waeragtig deel neemt'.

De loopbaan van de briefschrijver was dus vanaf omstreeks 1780 in een stroomversnelling geraakt. Na vele jaren wachten eindelijk de zo lang verlangde bevordering en de hoop dat het fortuin hem, via zijn kruiwagen in patria, ook in de toekomst zou blijven toelachen.

'Het schijnt dat de Palmboom die zo lang onderdrukt is geworden eenig lugt begint te krijgen en op wil schieten. Broerlief kan er thans de meeste wasdom aen geeven en op uw is het ook, geliefde broeder, dat ik mij geheel verlaet'.

Hij liet dan ook niet na om zijn weldoener een goede en langdurige gezondheid toe te wensen

'Ondertusschen danke ik den Heemel voor Zijne Genade dat Uedelgeborene onder alle de ongenaemheden en drukkende occupatiën bij continuatie fris en gezond blijft. God geeve zulks lange jaeren mag continueeren, zo tot welvaert van het land, de compagnie en voor al de talrijke familie van Uwedelgeborene en mijn lieve Stansje saliger⁴⁾ .

en om vol ontroering diens weldaden voor de familie in lovende herinnering te brengen.

'... ik altoos jndagtig mogt zijn dat Uweledgeborene mijn waerde en bij uw zo tederbeminde zuster tot uwe lieve vrouwe hadde gehad en Uweledgeborene daerom met mijne broederlijke vriendschap bij continuatie zouwde blijven toegedaen. Wel Lieve God wat needrige en minsaeme tael van een zo waerdig broeder, van een zo waerdig en weergadelosen vrint als Uweledgeborene ten opzigte van mij zijt. Aan wien ik vooreerst zo veel verpligting heb wegens de fenomene zorg voor mijne liefdepanden⁵⁾. Tweedens die een mijner liefste zuster ten huwelijk gehad heeft, die ik als mij zelven steeds bemind heb, dog waervan het wreede nootlot mij altoos verwijdert heeft. Derdens daer Uweledgeborene's verbintenis jeegens de familie van die waerdige zuster, afgestorven zijnde, nog zo edelmoedig is van voor dezelve te blijven zorgen als voorheen en mij van den zelve broederlijke vriendschap en protexie veneekert. Wat zal ik op allen dezen antwoorden als dat ik onophoudelijk zal tragten mijzelve meer en meer waerdig te maken, hoe swak van vermogen daertoe ook mogt bevonden worden. En dat ik reciproque aengedaen ben over de edelmoedigheid van uw mijn waerde broeder van uw mijn dierbaere vriend, ja boven alle expressie. Maer laet ik hier van afstappen mijn sensibel hert begint mij te begeeven' .

Maar de ambities van onze briefschrijver gingen echter verder en hij liet dan ook niet na dat nog eens te schrijven.

'Want broerlief ik en zit ook niet stil. Jk wilde nog wel gaern eene gouverneur van Java⁶⁾ zijn en daertoe ben ik begonnen de snaeren te spannen. En daarom broerlief, wat ik uw bidden mag, laet nu niet los van met empressement voor mij in de bresse te springen. Uweledelgeborene's pouvoir is groot in deze gewesten. Weliswaer men heeft hier in de publicque nieuwspapieren geleesen dat d 'heer advocaat van der Goes thans finael van de compagnie zouwde ontslagen zijn, dan dat neemt niet weg Uweledelgeborene eijge crediet dat zeer groot is. Maer ik doe aen mijn waerdige broeder hertelijke betuijgingen tekort met derzelver hulp en protexie verder te verzoeken, daer Uweledelgeborene zelfs zegt 'kan ik uw of de uwe verder van wezentlijk nut zijn, jk verbinde mij daertoe met hart en ziel en hoope altoos jn waerheijd te toonen dat, schoon ik het droevig nootlot heb moeten ondergaen mijn Stansje te verliesen, jk daerom niet gaern zolang ik leeve uw broederlijke vriendschap zouw verliesen en even als altoos dezelve hope te zijn en te blijven'. En hierop staet makende lieve broeder zal ik van mijn kant levenslang meer en meer tragten mij deze hertelijke uijtdukkingen, die mij zodanig getoucheert hebben, dat ik geen uijtdukkingen kragtig genoeg weet te vinden om mijn erkentelijkheid daervoor te betuijgen'.

'Evenzo als ik mijn waerde broeder van[suit] Rembang schreeff omtrent de apparentie die ik had van die post tegens een lucrativer en aenzienlijker te verwisselen, zo is het thans ook met mijne presente dienst geleegeen. God geeve Zijnen Zeegen daertoe en dat het even zo wel als toen mag uijtvalen. Hier staen ik borg voor dat alle jnlandsche naties haer handen daer toe ten Heemel heffen en dat het zo min de Compagnie als den op- en jngeseetene schade zal zijn'.

'Maer liefwaerde broeder, vanwaer komt het dog dat mijn approbatie" als opperkoopman nog niet hier is !..... Jk ben wel verzeekert dat hierin geen teegenspraek zig zal opdoen. Maer het verwondert mij dog en ben ook wel veneekert [dat] Uweledelgeborene en verdere d'Heeren Majore.?) mij bij vervolg gaern met een Raed van Indiëns plaets zullen willen begunstigen'.

'Mogt ik Uweledelgeborene verzoeken de corespondentie met dezen door en door kundigen heer⁹⁾, zo mede [met] d'Edel Heer Van Stockum¹⁰⁾, Smith¹¹⁾, Moens¹²⁾ en de [Gouverneur-]Generael¹³⁾ leevendig te houwen, [dan] zouwde Uweledelgeborene mij ten uijtersten verpligten. Die heeren meenen het waeragtig wel met mij en de familie, vooral Alting, Siberg en Van Stockum'.

'Omtrent het primaet van Java heeft mijn vriend Siberg mij geen onvoordeeliger tijding mede gebragt, zeggende mij ten favorabelsten bij Zijn Hoogedelheid en d'Edel Heer Directeur-Generaal] etc. te hebben voorgedragen als de compatibelste en meest geregtigde om zijn Edele als gouverneur [van Java's Noordoostkust] te kunnen vervangen. En daer het getal der Heeren Raden van Indië aen de Hooge Tafel telkens onvoltallig is, konde het wel gebeuren onzen gebieders d 'Edel Heer Siberg wierd opgeroepen om aen de Hoge Tafel te assisteren. Als wanneer het zig welhaest zal dissedeeren of ik zo gelukkig zal mogen zijn [om] Zijn Weledelgeborengrootagtbare te vervangen. God geeve het dat ik Uweledelgrootagtbare mijn hoogwaerde broeder met deze aengename tijding binnen korten mag verblijden'.

Ook de opvoeding en de toekomst van zijn zoons werden ter sprake gebracht. Abraham Lodewijk (Bram), Huibert en Aart Quirijn (Aat) waren in Europa aan de zorgen toevertrouwd van hun oom en tante Van der Goes te Delft.

De oudste, Bram, was in april 1785 op Java teruggekeerd, nadat hij het jaar daarvoor voor de kamer Delft van de VOC in de niet onaanzienlijke rang van onderkoopman was uitgekomen. Dat dank zij de invloed van Van der Goes.

'Maer nog meerder verheugde ik mij dat Uweledelgeagtbare zo gelukkig waert geweest om door zelfden onzen geliefde zoon Abram Lodewijk te begunstigen met een onderkoopmansplaets, zodat wij en hij zelfs aen niemant verpligting daer voor [zal] hebben, dan aen mijn lieve broeder zelfs. Het is dan ook onze pligt om Uweledelgeagtbare uijt [de] grond des herten te danken voor de zo gulhertige zorg welke Uweledelgeagtbare wel heeft gelieven aen te wenden voor de educatie van dien jongeling en waervan mijn hoogwaerde broeder, volgens het getuijgenis van Zijn Hoogedelheid¹⁴⁾ af tot het minst gequalijceerde van Batavia toe, in der tijd volgens d'apparentien eere zult mogen behaelen. Denkt dan eens waerde broeder op het daegelijks ontfangen van zoortgelijke aengenaeme tijdingen op zijn sujet van Batavia hoe ons herte niet overstelpt is van de zuiverste dankbekentenis aen uw onzen dierbaeren broeder die het fundament van deze jongeling zijn geluk wel heeft willen leggen en nog werkelijk bezig zijt omtrent de twee jongere broeders als Huijbert¹⁵⁾ en Aar¹⁶⁾ die wij op het de[se]moedigst verder aen de liefder zorg van Uweledelgeboren opdragen'.

'Waerlijk is den samenloop van zijn reize naer deze gewesten, dat [hij] eenelijk door broeder is bevordert tot onderkoopman en op een splinternieuw schip [is] geplaetst, dat door Uweledelgeborene is gedoopt met de naem van susije saliger¹⁷⁾ en dat Uweledelgeborene zelfs heeft moeten depescheeren. God geeve dat het hem verder welgae en [dat/ hij geen tegenspoeden aentref]'.

Naast de juiste connecties in patria, was het natuurlijk ook nuttig om familiebanden aan te knopen met de hogere Bataviase kringen. Vader Palm mikte voor zijn oudste zoon op niemand minder dan de dochter van de Directeur-Generaal en eerste Raad van Ned.-Indië Adriaan Moens, de tweede in rang binnen de VOC-hiërarchie te Batavia.

'Als het dus zo voort gaet zal hij vrij wat beter en spoediger fortuijn maken als zijn vader. Want omtrent zijn amourettes heeft hij ook groote apparentie zijn verlangen vervult te zien. Ik ben de Koninglijke weg jngeslagen en heb d 'Edel Heer directeur[-generaal] direct om zijn dogter¹⁸⁾ gevraegt voor Bram op hetgeene ik van die jonge luij gehoort, gezien en gelezen hadde en wagt met ongedult na het retour van d 'Edel Heer Siberg, die mij daeromtrent zal ondersteunen. Inniddels geeft dien heer in zijn laeste brief al groote hoop van een gunstig antwoord, zoals d'Edel Heer Boesses¹⁹⁾ mij ook groote hoop geeft. Zelfs heb ik een minsame brief van d 'Edel Heer Directeur-Generaal ...'.

'Zie daer waerde broeder, mijne wensch vervult zijnde, [is] d'Edel Heer Siberg met Mevrouw desselfs gemalinne²⁰⁾ jn een goede welstand geretourneerd²¹⁾ en ik heb mij niet tevergeefs geflateert²²⁾ dat [zij] met aengenaeme tijding voor mij zouwde retourneeren. Bestaende hierin dat d'edel Heer Directeur[-Generaal] na rijpe deliberatie²³⁾ en op mijn aensoek, ondersteunt door dat van d'Edel Heer Siberg, het ja-woord voor zijn dogter aen Bram gegeeven heeft. Ingevallye en onder die niets, dat wanneer de jonge juffrouw jn deze gewesten arriveerde nog deselfde jnclinatie²⁴⁾ voor Bram betoonde en zijn gedrag jn. die tussentijd onbesprooken bleef Alle welke voorwaerdens jk zo billijk heb gevonden dat [ik] daer teegens niets heb weeten in te brengen. Bram zijn geluk zal dus van zijn conduite afhangen. Ondertussen heeft d 'Edel Heer en Mevrouw Siberg mij belooft het oog op hem te zullen houwden en hebben Zijn Edele ook direct uijt bijzondere agting voor mij de tafelmiddag en avond geoffreert, dat zeeker een groot gunstbewijs van een Javas gouverneur is en waerdoor hij van de alhier ter custe bescheidene²⁵⁾ heeren des te meer zal gerespecteerd werden en bij den jlander in aenzien raeken'.

De terugkeer op Java van zijn oudste zoon en het emotionele weerzien werd uiteraard uitgebreid beschreven. Hoe lang was het geleden dat ze afscheid hadden genomen, 15, 16, 17 jaar ? We weten het niet.

De aankomst van Palm junior trok in elk geval de aandacht van een aantal leden van de Hoge Regering in Batavia, waaronder de Gouverneur-Generaal zelf.

'Zodra kreeg ik niet de tijding dat Bram stond uijt te lopen in september, of ik zocht voor hem een voordeelich entree bij mijn patroon van Stockum, hem verder recommendeerende aen alle mijne patronen. D'edel heer van Stockum heeft direct een kamer voor hem gereed doen maken en gezorgt [dat] Bram van zijn voorneemen om hem te [laten] logeeren, zodra [hij] met het schip in Straet Sunda arriveerde, kennis te geeven door een brief die den commandeur van Bantam ter verzorging wierd toegezonden zodra er tijding was van het schip. Maer ziet, Bram aen de wal komende, wilde zijn Hoogedelheid²⁶⁾ hem ook [laten] logeeren, zo als [hij] aen mijn vriend d'Edel Heer Siberg, desselfs schoonzoon, schreef en dat wel op de recommendatie van Uwedelgeborene, waervoor zijn Hoogedele zegt veel deferentie²⁷⁾ te hebben. D'Edele Heer Smith had ook al een thuijn voor Bram klaar. Maer zijn Hoogedelheid, wel weetende dat ik zeker verlangende waer na mijn zoon, overlegde met d'Edel Heer van Stockum [om] hem met den eersten [gelegenheid/ voor een springtogtje naer Java's Noordoostkust] te zenden, over Cheribon om zijn ouwders te bezoeken. Dan kort daerop wierd hij direct ter afgwagting van emplooi op deze cust bescheijden²⁸⁾. Thoen hij hier verwacht wierd deed d'Edel Heer [Siberg] een thoeer na Batavia om zijn Hoogedelheid desselfs [schoon]vader te bezoeken en ik, bij die gelegenheid van het gebergte afgezakt zijnde, bevond mij bij het vertrek van d'Edel Heer mede aen boord om afscheid te neemen en d'Edel Heer en Mevrouw een goede reijs te wenschen. Dan het schip onder zeijl gaende, proponeerde d'Edel Heer mij om maer mede te zeijlen, [zo]dat ik mijn zoon dan op Tagal, alwaer die reeds gearriveert was, konde ontmoeten en [om] dan van daer over land weder na Samarang [te] vertrekken, wijl ik dog een straf ruijter was. Het welk ik dan aennam, niemant als een ordonants en twee slavejongens bij mij hebbende. Op Tagal quam Bram aen boord met des Edel Heers swager Gockinga²⁹⁾, een zuster van mevrouw Siberg ten huwelijk hebbende. Intusschen was ik in de kamer bij Mevrouw Siberg verstoken. Nadat Bram zijn compliment aen d'Edel Heer gemaekt hadde en verder verzogt zulks ook te mogen doen aen Mevrouw, vroeg d'Edel Heer hem 'wel Bram wilt gij niet liever uw vader eens zien, die heb ik ook voor uw medegebragt.' Toen konde ik mij niet meer bedwingen en greep hem aan mijn armen. Dan deze vreugde was van korten duur. D'Edel Heer, Java [s Noordoostkust] verlatende en veelal op mij vertrouwende, moest ik daegs daeraen te post weder na Samarang en van daer na Souracarta, zodat [ik] Bram maer een dag en nacht bij mij had gehad. En hij moest weder na Cheribon, vanwaer ik hem had laten komen, teneijnde zijn compliment bij Javaes gouverneur aff te leggen, dat nu zijn gebieders was. Dan op den 29e junij is hij eijndelijk bij zijn ouwders en zusters gearriveert. Ik ben hem met mijn piecquet dragonders tegemoet gereeden en heb hem zoals een zoldaetkind opgebragt bij zijn mama en susjes. De aandoening van ouwders, kinderen en omstanders was onbeschrijfelijk, broerlief, vooral van mijn jongste dogter, die ik vreesde dat een deftige coortse door de drift van haer gemoed zoude gekreegen hebben'.

'Wat aenbelangt zijn educatie. Hierover meen ik mij reeds uijtgelaten te hebben, dat de gantsche Hoge Regeering en andere fakoendelijke lieden zig niet genoeg kunnen verwonderen [dat] hij in zo korten tijd zo veel geprofiteert heeft. De [Gouverneur-]Generaal onder anderen schrijft dat broer van der Goes met [de] educatie van die jongman zeer veel eer jngelegt heeft. Uedelgeborene heeft een juijst oordeel van de Indische tram om zig bij zijn meerdere bemind te maken en tot Bram daer zegt toegeschikt scheen dit is inderdaet ook zo'.

Ook over de tweede zoon **Huibert** wilde de enigszins bezorgde en ontstemde vader het een en ander aan zijn zwager kwijt.

'Teregt merkt Uweledelgeborene op dat de afreijze van mijn oudwste zoon van Europa naer henvoerts jalouzij aen Huibert heeft gegeeven of zoude verwekken. Zulks blijkt niet alleen uijt de raisonnementen van Bram, maer ook uijt Huibert zijn brief zelfs die ik al vrij wat arrogant opgesteld vinde. Had ik hun niet de keuse gelaten van dat mij³⁰⁾ waertoe zij wilden opgeleijd zijn zoude ik het juijst zo qualijk niet neemen. Daer en boven is het tekort gedaen aen de

liefderijke zorg die Uweledelgeborene van hun tedere jeugd tot dusverre wel op zig heeft willen neemen. Van mij als vader direct eenig verzoek te doen buijten uw mijn waerde broeder voor kennis en approbatie, ik zal mijn antwoord ook op deze leest schoeijen en hem aen Uweledelgeborene adresseeren. Zijnde met alles tevreden hoe mijn waerde broeder het omtrent de kinderen schikt. In 't vaderland is immers ook zomtijds wel een ampje voor hun te bekomen. En daer hij op een commissionaris comptoir is, zouwde hij al reijtsende zig correspondenten kunnen verwoeven en zig daer na in Holland te Rotterdam neerzetten. Ik heb van de heer Ozij³¹⁾ een brief daeromtrent, welk plan ik zo kwaed en niet en vind,, en als het met Uweledelgeborene gevoelen jnstemde, zouwde het mijn verzoek zijn [dat] Uweledelgeborene zulks aan Huijbert ter uitvoer bragt, [zo]dat hem mogelijk de gedagten van na Indien te gaen zal doen vergeeten. Dan zo het teegens mijn hoop en verwagting niet anders en wil, dan gelieve Uweledelgeborene hem zijn zin te geeven onder deze aenkondiging dat ik nog geen magt heb om hem eenig fortuijn te bezorgen, want zelfs nog een subalterm ben en, al eens Raed van Indien wordende, vooreerst zeer weinig vermogen zouwde hebben. Daartoe moet men al reeds Raed ordinair zijn en dan moet men nog al weeten zig nootzakelijk te maeken'.

'Ondertusschen heeft mij het beklag van Huijpe aen Uweledelgeborene over mijne welmeenende raed aen hem gegeeven zeer ontstigt, wijl onze moeijsje en zorg dan te leur gestelt moet worden. Maer uit simpel welgevallen van de jonge lieden dan ik heb mij hier omtrent reeds geexplicieert. Mijn God wat dreumisse is dan Huijpe lief als hij nog zo lang niet is als Bram. Alle menschen vinden meer soliditeit bij Huijbert als bij Bram. D 'edel heer Siberg en Mevrouw hadden zo zijn brief niet geleesen of [zij] zeijden direct "Palm die jongen moet je niet uijt laten komen, dat zouwde niet goed zijn, die is al te neuswijsig en slim". En toen ik Mevrouw aen haer toilet het portrait van Huijpe liet zien en vroeg wie nu Mevrouw dagt dit waer, gaf zij mij direct ten antwoord "dit is Huijbert, die bij vader Alting gewoon heeft met ons zamen "'.

'Nader laet ik het volkomen aen Uweledelgrootagtbare over om mijn zoon Huijbert na de Indiën te laten vertrekken, dan wel hem te laten reizen door Engeland en Frankrijk³²⁾ volgens het plan van zijn patroon de heer J. Osij van welkers brief³³⁾ ik copia dezen doe versellen'.

Aan de jongste, Aart Quirijn, op dat moment 13 jaar oud, werden slechts enkele regels gewijid.

'Dat Aat een platje is heeft hij al heel vroeg getoont. Broerlief ik heb grappen van hem bijgewoont toen ik hem van zijn moeder wegnaam, naer Batavia bragt en van daer na Europa zond, ook toen ik hem liet doopen. Te veel om Uweledelgeborene's attentie mede op te houwden, maer onder den duijn moet hij voor al gehouwd worden. Ja zelfs dan dezen ook, behalven de twee meijsjes dat zijn zeer doece en stille gehoorsame kinderen, dog in den aerd vrolijk van geest'.

Naast familie zaken werd ook de precaire toestand waarin VOC verkeerde kort aangestipt. De teloorgang van de Compagnie werd door sommige van haar dienaren in Azië - zo blijkt - in de dagelijkse praktijk maar al te duidelijk gevoeld.

'Ik zal hier in geen detail treden van de droevige toestand waerin de Compagnie zig thans bevind. Wij hebben hier maer al te veel gevoel daer van. Voor eenige dagen kreeg ik een brief van Banjermassing van den 27e junij anno stanti, waerbij mij het opperhoofi schreef dat nu in geen jaer een compagnie brieff ontfangen had en in geen agt maenden een duijt geld van de compagnie gezien hadde. Uedelgeborene oordeele over het generael. Ook schrijft genoemd opperhoofi in dien brief alhier doet zig gants geen favorabel gerugt op'.

'Ja, wel is het waer lieve broeder dat de Compagnie hueren val genoegzaam nabij is, maer God die uijt de duijsternisse dikwils het licht scheidt zal dit zo wij bidden en smeeken verhoeden.

Ondertusschen is het blijven van 5 à 6 schepen, waeronder 3 van de laeste retour vivat, weeder een aller fataelste slag voor haer. Hier mede of wel met de Harmonie zouwde dan ook gebleeven zijn d'heer van Hogendorp³⁴⁾, die [ik] op Rembang heb afgelost en met [de] Overduijn het dogtertje van neeff Van der Beeke³⁵⁾, in somma dit wederom veel bedrukte familien zal maken'.

Voor een ijverig Compagnies dienaar was er naast de dagelijkse beslommingen echter ook plaats voor meer zorgeloze genoegens. Dat blijkt als Palm aan zijn zwager schrijft dat het echtpaar **Umbgrove**³⁶⁾ enige dagen bij hem zal komen logeren en hij daar het volgende aan toevoegt:

'Zullende aenstaende maendag hun een gevegt laten zien van twee misdadigers die gecondemneert zijn met twee tijgers te vegten'.

Genealogie (uitwerking vanaf generatie VI)³⁷⁾

1. Abraham **Jansz.** Palm, raad van Dordrecht 1625, 1628-1629, **1634-1635**³⁸⁾, begr. Dordrecht 29 jan. 1638, tr. Dordrecht 17 maart 1602 Grietje Dirks Wijcks, ged. Dordrecht 17 aug. 1586, overl. ?, dr. van **Dirck** Adriaens en Aechtken Frans.

II. Francois Palm, ged. Dordrecht in maart 1620, luitenant-kolonel van het (nieuw opgerichte) regiment mariniers in Staatse dienst 21 dec. **1665**³⁹⁾, kolonel-commandant van dat regiment 20 okt. **1672**⁴⁰⁾, overl. Mons (Henegouwen) 14, begr. Dordrecht 19 aug. **1674**⁴¹⁾, tr. le -- 3 mei 1643 Beatrix Drap, begr. Dordrecht 3 aug. 1649; tr. 2e Utrecht 5 febr. 1650 Margaretha van Herpraet, overl. Geertruidenberg 27 juni, begr. Breda 2 juli 1664, dr. van Adam en Maria N.N.; tr. 3e Breda (ondertr. Dordrecht 14 dec. 1664) Anna Comelia de Castilleios, j.d. van Dordrecht, begr. ald. 15 nov. 1669, dr. van Maurice en N.N. van Gelinckhuijsen.

111. Abraham Palm, ged. Dordrecht 7 nov. 1643, sergeant-majoor 19 nov. **1674**⁴²⁾ in het regiment van de kolonel Johan Belgicus, graaf van **Hornes**, in Staatse dienst⁴³⁾, luitenant-kolonel in het zelfde regiment 4 okt. **1688**⁴⁴⁾, overl. Breda 15 juni 1691, tr. Zierikzee 22 nov. 1666 Elisabeth Hardemee, geb. Dordrecht 1646, overl. Breda 20 dec. 1726, dr. van Jan en Elisabeth Sonneman.

IV. Adriaan Palm, ged. Dordrecht 28 okt. 1674, vaandrig in het regiment Hornes-Boxtel, later het regiment **Soutelande**⁴⁵⁾, in Staatse dienst 26 okt. 1693, overl. Breda 21 aug. 1701, tr. -- (onder&. Sluis 17 juni) 1695 Johanna van der Vlies, ged. Dordrecht 2 maart 1675, overl. ?, dr. van Leendert en Sara Verwers.

V. Abraham Lodewijk Palm, geb. Breda, ged. Princenhage 11 dec. 1695, kapitein in het regiment van de kolonel Johan Theodoor Philbert van Kretschmar in Staatse dienst 15 juli **1729**⁴⁶⁾, sergeant-majoor van Coevorden 9 dec. **1732**⁴⁷⁾, majoor in het regiment van de kolonel Simon Bernardus Tissot van **Patot** in Staatse dienst 25 juli 1746⁴⁸⁾, luitenant-kolonel tit. in het regiment van de kolonel Johan Chion du **Vergé** 1 april **1750**⁴⁹⁾, overl. Coevorden 30 maart 1750, tr. le Breda 3 nov. 1717 Anna Helena van Schagen, overl. Breda 13 okt. 1724, dr. van Cornelis en Theodora **Fonck**; tr. 2e Kloosterzande (ondertr. Hulst 21 juli) 6 aug. 1730 Anthonia Elisabeth **Cau**, geb. Zierikzee 16 juli 1705, overl. Coevorden 23 nov. 1743, dr. van Mr. Jan **Roeland** en Catharina Maria Bornius; tr. 3e Maastricht (ondertr. ald. 24 nov.) 3 dec. 1747 Geertruida Cordula van **Mengersen**⁵⁰⁾, geb. Maastricht 17 febr. 1719, overl. ?, dr. van Frederik Philip van Mengersen en Wilhelmina Elisabeth Wolff.

Uit het eerste huwelijk:

1. Elisabeth **Jacoba** Palm, ged. Breda 11 okt. 1719, overl. ald. 9 dec. 1719.
2. Elisabeth **Jacoba** Palm, ged. Breda 20 okt. 1720, overl. Culemborg 11 mei 1782, tr. le --

(**ondertr.** Coevorden 15 aug.) 1743 Willem Isaac Steven Marlet, [**kapitein-]ingenieur** in Staatse dienst 13 juni 1736⁵⁰, overl. ?, zn. van Etienne en -- ; tr. 2e **Zoelmond** 27 sept. 1778 Andreas Jacobus von Schenk, geb. Siegen 20 juni 1730, kapitein in Staatse **dienst**⁵², overl. Culemborg 9 mei 1813, zn. van **Wolfgang Friedrich** en Maria Sibylla Weidenbach, hij **hertr.** Beusichem 27 sept. 1789 **Susanna** Schwencke.

3. Alida Theodora Palm, ged. Breda 17 juli 1722, overl. ?

4. Adriana Louise Palm, ged. Breda 3 dec. 1723, overl. 's-Gravenhage 12 jan. 1799, tr. Coevorden 20 aug. 1741 Johannes Hulsebos.

Uit het tweede huwelijk:

5. Johanna Constantia Palm, geb. Coevorden 8 juni 1733, overl. Delft 1 febr. 1784, tr. le Delft 28 aug. 1753 Mr. Cornelis van der **Burch (Burgh)**, geb. Delft 17 febr. 1730, veertifraad en burgemeester te Gouda, overl. ald. 12 aug. 1769, zn. van Mr. Reijer en Anna Geertruida Spiering; tr. 2e -- (ondertr. 's-Gravenhage 22 juli) 1770 Mr. Quirijn van der Goes, ged. 's-Gravenhage (Kloosterkerk) 11 dec. 1733, jur. student te Leiden 16 maart 1753, raadsheer Raad en Leenhof van Brabant en de Landen van Overmaas te 's-Gravenhage, overl. 's-Gravenhage 29 sept. 1773, zn. van Mr. Franc en Alida Comelia van Strijen; tr. 3e 's-Gravenhage (Kloosterkerk) 26 maart 1775 Mr. Adriaan van der Goes, geb. Delft 23 sept. 1724, jur. student te Leiden 18 maart 1741, penningmeester 1743 en secretaris 1753 van Delfland, veertigraad 1758, schepen 1765, schout (hoofdofficier) 1770-1773 en burgemeester 1777 te Delft, lid Admiraliteit van de Maas, bewindhebber V.O.C., overi. Delft 8 april 1803, zn. van Mr. Cornelis en Christina Vockestaert, hij hertr. Delft 14 jan. 1787 Amaia Catharina van Eijk, wed. van Mr. Hendrik Vockestaert.

6. **Roeland**, volgt Vla.

7. Johan Hendrik **Palm**, geb. Coevorden 7 aug. 1736, onderkoopman V.O.C., overl. Batavia 14 juli 1757.

8. Adriana Constantia Palm, geb. Coevorden 11 mei 1738, overl. Rosmalen 5 april 1779, tr. Delft 15 juni 1760 Mr. Johan Karel van Cattenburch, heer van Grijskerke en Poppendamme 1756, ged. 's-Gravenhage 4 sept. 1729, jur. student te Leiden 27 febr. 1748, promotie ald. 15 juni 1750, schepen en raad te Gouda, ontvanger **convooien** en licenten te Hoorn, overl. Hoorn 29 jan. 1797, zn. van Mr. Willem Hendrik, heer van Grijskerke en Poppendamme, en Johanna des Tombes en **wedr.** van Johanna Maria Slicher.

9. Willem Adriaan, volgt **Vlb.**

10. Doodgeboren zoon, Coevorden 26 nov. 1743.

Vla. Roeland Palm, geb. Coevorden 11 febr. 1735⁵³, vertrekt als assistent in dienst der V.O.C. (kamer Delft) met het schip "Deunisvelt" naar Indië 23 sept. 1754, aankomst ter rede van Batavia 7 juni 1755⁵⁴, onderkoopman en 2e administrateur te Padang 19 dec. 1758, opperhoofd te Poeloe Chinco 8 juli 1763, koopman en le administrateur te Padang 13 juni 1768, gezaghebber Sumatra's Westkust 24 april 1770, opperkoopman 18 okt. 1771, bij patriase brief van 18 okt. 1771 als opperkoopman en gezaghebber Sumatra's Westkust bevestigd 11 juli 1772, testeert Padang 27 dec. 1775⁵⁵, overl. ald. 4 febr. 1776, tr. Batavia 21 dec. 1755 Anna Everdina van Santen, geb. Amsterdam 2 juli 1738, overl. Poeloe Chinco of Padang (?) tussen 11 mei 1768 en 27 dec. 1775, dr. van Med. Dr. Henricus, stadsgeneesheer en -apotheker te Batavia en hoofd 's Compagnies chirurgie, en Catharina Timmerman.

Uit dit huwelijk:

1. Mr. Hendrik Lodewijk Palm, geb. Batavia 2⁵⁶, ged. **ald.** (Hollandse kerk) 7 nov. 1756⁵⁷, repatrieert als **6-jarige** - met zijn grootvader Van Santen - in 1763 met het schip "Bleijswijk" naar Nederland, juridisch student te Leiden 19 sept. 1774, poorter te Delft 10 juni 1776, vertrekt na het overlijden van zijn vader als assistent in dienst der V.O.C. (kamer Delft) met het schip "Vrouw Anthoinetta Coenrardina" naar Indië 5 juli 1776, aankomst ter rede van Batavia 4 april 1777⁵⁸, bij

patriase brief van 12 nov. 1776 onderkoopman 13 aug. 1777, ter afwachting van emplot naar Java 26 maart 1779, garnizoenschrijver te Batavia 17 jan. 1783, diaken Gereformeerde gemeente ald. 2 dec. 1783, overl. Batavia 9, begr. ald. (Hollandse kerk) 10 april 1784.

2. Cornelis Johannes Palm, geb. Batavia 4, ged. ald. (Hollandse kerk) 7 juni 1758⁵⁹, **kapitein-ter-zee**, verblijft op 25 dec. 1790 als kapitein van het schip "Cornelia Johanna" op reis naar Malakka te **Bantam**, in zijn kwaliteit van kapitein-ter-zee door de Hoge Regering hersteld 30 sept. 1794, overl. -- .

3. Catharina **Antonia** Palm, geb. Padang 18 juni 1759, ged. ald. 15 juni 1760⁶⁰, overl. Padang (?) vóór 27 dec. 1775⁶¹, tr. Padang (?) -- Jezaias Ehrentraut, geb. **Jever** (Oldenburg), vertrekt als onderkoopman in dienst der V.O.C. (kamer Amsterdam) met het schip "Leijmuiden" naar Indië 8 juni 1767, aankomst ter rede van Batavia 7 maart 1768⁶², fiscaal te Padang 13 juni 1768, door de Engelsen krijgsgevangen gemaakt 18 aug. 1781, overl. ?

4. Franco Antoni Coenraad Palm, geb. Padang 28 dec. 1760, ged. Poeloe Chinco 23 maart 1763⁶³, overl. ald.⁶⁴ 19 sept. 1765.

5. Carel Adriaan, volgt **VIIa**.

6. Constantia Maria Palm, geb. Poeloe Chinco 6 febr. 1764, overl. Heusden 16 jan. 1832, tr. Dinther 1796 Adriaan Boll, ged. **Eethen** 7 nov. 1756, notaris te Dinther, overl. ald. 26 mei 1825, zn. van Adriaan en Dingena van Brandwijk.

7. Comelia Henriëtte Palm, geb. Poeloe Chinco 20 mei 1765, ged. ald. 9 febr. 1767⁶⁵, overl. Delft 24 sept. 1822, tr. Delft 22 mei 1785 Lieve Jacob Schol, geb. Batavia 30 juni, ged. ald. (Hollandse kerk) 2 juli 1765, overl. Delft 6 sept. 1824, zn. van Willem, vice-president college van schepenen te Batavia, en Constanti(**Bartels(z)**).

8. **Roeland** Palm, geb. Poeloe Chinco 16 nov. 1766, ged. ald. 9 febr. 1767, in leven 26 juli 1780⁶⁶, overl. ?

9. Comelia Catharina Palm, geb. Padang 17 nov. 1769, overl. Padang (?) vóór 27 dec. 1775⁶⁷.

VIIa. Carel Adriaan Palm, geb. Padang 7 febr. 1762, ged. Poeloe Chinco 23 maart 1763⁶⁸, vaandrig in het regiment Van Aerssen van Sommelsdijk 1781⁶⁹, vertrekt als assistent in dienst der V.O.C. (kamer Delft) met het schip "**Regt door Zee**" naar Indië 27 nov. 1787, aankomst ter rede van Batavia 20 aug. 1788⁷⁰, in patria als onderkoopman V.O.C. aangesteld 9 aug. 1789, diaken Gereformeerde gemeente te Batavia 7 dec. 1790, tot onderkoopman hersteld 19 juni 1795, vaandrig surnumerair en adjudant bij het korps pennisten 8 dec. 1795, begr. Batavia (Hollandse kerk) 20 aug. 1797, tr. le Nieuweschans (Groningen) 14 febr. 1781 Gesina (ook wel: Josina) Elisabeth Jarges, ged. Zutphen 22 dec. 1758, begr. Batavia (Hollandse kerk) 10 maart 1789, dr. van Coppen, generaal in Statendienst, en Anna Maria Hyma Juliana Lewe van Matenesse; tr. 2e Batavia (ondertr. ald. 26 sept.) (Hollandse kerk) 18 okt. 1789 Cornelia Catharina de **Lopes**, geb. Batavia omstr. 1775, begr. Batavia (Tanahabang) 10 dec. 1804, dr. van Johannes Ezaias, burger te Batavia, le vaandrig Gostzijdse burgercompagnie, en Catharina Draakman, zij hertr. Batavia 31 (ondertr. ald. 9) aug. 1800 Etienne **Firmain** Perot.

Uit het eerste huwelijk:

1. **Roeland** Palm, ged. Groningen 12 mei 1782, begr. Batavia (Hollandse kerk) 27 febr. 1789.
2. Dochter, geb. -- 17 juni 1783, verm. jong overl.
3. Karolina Elisabeth Palm, ged. Bergen op Zoom 21 nov. 1784, overl. ?
4. Cornelis Johannes Palm, ged. Nijmegen 19 juli 1786, begr. Groningen (Regulierskerkhof) 27 maart 1787.
5. Willem Adriaan Palm, geb. **a/b** van het schip "**Regt door Zee**" op weg van Kaap de Goede Hoop naar Batavia 23 febr. 1788, begr. Batavia (Hollandse kerk) 28 febr. 1789.

Uit het tweede huwelijk:

6. Ongedoopt kind, begr. Batavia 22 okt. 1792.

Vib. Willem Adriaan Palm, geb. Coevorden 19 maart 1740, vertrekt als onderkoopman in dienst der V.O.C. (kamer Delft) met het schip "D'Erfrins" naar Indië 9 april 1759, aankomst ter rede van Batavia 8 nov. 1759⁷¹⁾, ter afwachting van emplooi naar Java[’s Noordoostkust] 4 nov. 1760, soldijboekhouder te Semarang 27 juli 1762, resident te Bandjermasin (Z.O.-Borneo) 31 juli 1764, te Rembang 1 juli 1777, als commissaris naar Pontianak (**W.-Borneo**) gezonden 26 maart 1779, voordracht tot koopman 19 okt. 1779, als zodanig geaprobeerd 9 juli 1781, opperkoopman en le resident te Soerakarta 28 nov. 1783, testeert samen met zijn vrouw Soerakarta 1 dec. 1787 en 10 mei 1788, overl. Soerakarta 11 mei 1788, tr. Batavia 22 (ondertr. **ald** 3) sept. 1761 Elisabeth Morison, geb. Amsterdam 27 juli 1745, overl. Soerakarta 5 juni 1786⁷²⁾, dr. van Jacob, architect ‘s Compagnies scheepsbouw te Batavia, en Anna Catharina van **Gorcum**.

Uit dit **huwelijk**⁷³⁾:

1. Anna Elisabeth Palm, geb. Semarang 3 sept. 1762, overl. Semarang 3 sept. 1764.
2. Abraham Lodewijk Palm, geb. Semarang 27 mei 1764, poorter te Delft 2 sept. 1784, vertrekt als onderkoopman in dienst der V.O.C. (kamer Delft) met het schip "Constantia" naar Indië 15 sept. 1784, aankomst ter rede van Batavia 22 april 1785⁷⁴⁾, soldijboekhouder te Semarang 19 juli 1785, ontvanger der domeinen en kassier ald. 10 aug. 1786, testeert ald. 8 dec. 1789, overl. Semarang 21 jan. 1792, tr. Johanna Wilhelmina Barkey, geb. Semarang, overl. Batavia 30 juni 1801, dr. van Anthony, raad-extraordinair van Ned.-Indië en president van curatoren en scholarchen, en Margaretha Emelia Camphuisen, zij hertr. Batavia 30 aug. 1794 Mr. Paul Mounier en tr. 3e Batavia 9 juli 1797 Pieter Engelhard.
3. Hendrik Palm, geb. Bandjermasin 25 nov. 1765, ged. Batavia (Hollandse kerk) 5 juli 1769⁷⁵⁾, begr. Batavia 30 dec. 1772.
4. Huijbert Palm, geb. Bandjermasin 21 maart 1767, ged. Batavia (Hollandse kerk) 31 mei 1769⁷⁶⁾, onderkoopman V.O.C. 1789, buiten emplooi -2 april 1795, soldijoverdrager en gezworen scriba te Soerabaja 2 april 1795-26 okt. 1795, 2e resident, scriba en soldijboekhouder te Djokjakarta 1796, buiten emplooi 1797-1802, overl. Semarang of Soerabaja (?) in 1802⁷⁷⁾.
5. **Roeland** Palm, geb. Bandjermasin 11 mei 1768, ged. Batavia (Hollandse kerk) 5 juli 1769⁷⁸⁾, overl. Semarang 18 aug. 1769.
6. Franco Palm, geb. Semarang⁷⁹⁾ 10 aug. 1769, overl. Semarang 18 aug. 1769.
7. Aart Quirijn, volgt **VIIb**.
8. Anthonia Elisabeth Palm, geb. Bandjermasin 29 okt. 1773, overl. Semarang [13 dec.] 1802, tr. Semarang 9 juli 1797 Dirk Varkevisser, ged. Rotterdam 2 juli 1758, vertrekt als kapitein-ter-zee in dienst der V.O.C. (kamer Delft) met het schip "Regt door Zee" naar Indië 27 nov. 1787, aankomst ter rede van Batavia 20 aug. 1788⁸⁰⁾, repatrieert en keert als **kapitein-ter-zee** in dienst der V.O.C. (kamer Rotterdam) met het schip "Candia" naar Indië terug 27 okt. 1790, aankomst ter rede van Batavia 15 juni 1791⁸¹⁾, equipagemeester te Amboina 29 sept. 1795, lid College van Huwelijkse en Kleine Gerechtszaken te Batavia 7 sept. 1804, ouderling **ald.**, begr. Weltevreden 24 sept. 1805, zn. van Dirk en Reimpje Onkruijt, hij hertr. Batavia 28 juli 1805 Adriana Wilhelmina Groos.
9. Wilhelmina Palm, geb. Bandjermasin 17 april 1775, overl. Semarang 18 sept. 1853⁸²⁾, tr. Semarang 11 juni 1797 Abraham van Lugtenburg (Ligtenburg), van Batavia, als soldaat aan de pen in dienst der V.O.C. 1778, wordt ordinair klerk generale secretarie te **Batavia**⁸³⁾, boekhouder 1791, dispensier te Semarang 26 okt. 1795, onderkoopman en soldijboekhouder ald. 1797, overl. Semarang 23 maart 1802.

VIIIb. Aart Quirijn Palm, geb. Bandjermasin 24 febr. 1772, ged. Batavia (Hollandse kerk) 22 juni 1777⁸⁴⁾, poorter te Delft 29 dec. 1789, juridisch student te Leiden 11 jan. 1790, vertrekt als assistent in dienst der V.O.C. (kamer Delft) met het schip "Rosenburgh" naar Indië 12 sept. 1791, aankomst ter rede van Batavia 1 april 1792⁸⁵⁾, bij patriase brief van 22 dec. 1791 onderkoopman V.O.C. 13 sept. 1792, buiten emplooi -26 okt. 1795, soldijboekhouder en scriba te Soerabaja 26 okt. 1795-1801, le resident te Palembang 1801-1806, buiten emplooi **1806-**, overl. Semarang nov. 1809, tr. Semarang 17 sept. 1793 Elisabeth van Rhijn Vermehr, geb. Djokjakarta

29 dec. 1771, overl. Besoeki 21 mei 1823, dr. van Leendert **Hendrik** Vermehr, luitenant-kolonel en hoofd der militie op Java's Noordoostkust, en Abigaël la **Fèvre**.

Uit dit huwelijk:

1. Catharina Adriana Palm, geb. Semarang 2 okt. 1792⁸⁶⁾, overl. 's-Gravenhage 22 febr. 1863, tr. le Semarang 29 dec. 1813 Pieter Langewagen, geb. Hoorn 1 aug. 1785, gezworen klerk generale secretarie (1810), "assistent to the resident of Samarang" (1 nov. 1812), resident van Semarang okt. 1812-23 nov. 1812, "assistent in **the police** department and in charge of the treasury" (17 jan. 1814), tevens collecteur van het collateraal (30 juni 1814), waarn. **assistent-resident** te Semarang 1 maart 1815, geschorst wegens kastekort in febr. 1816, deze schorsing opgeheven 6 juni 1816, assistent-resident voor de financiën te Batavia 1819, resident van Besoeki 1822⁸⁷⁾, overl. Pasoeroean 31 jan. 1826⁸⁸⁾, zn. van Dirk en Comelia Breebaart; tr. 2e Semarang 6 aug. 1826 Hendrik Jacob **Domis**, geb. Alkmaar 10 aug. 1782, komt op Java 10 mei 1807, adjunct-inspecteur der **koffiecultures** (1811), "provisional superintendent of coffee culture in the Samarang district" 16 okt. 1811 - 8 april 1812, fiscaal der houtbossen 1812, lid Weeskamer Semarang 24 mei 1813, "**acting** assistent to the resident" **ald.** (mei 1816), ommegeand rechter ald. 1818, inspecteur van financiën voor de afdeling Semarang 1819, **waarn.** resident te Semarang 1820, resident ald. 1822, resident van Pasoeroean 1827, resident van Soerabaja 1831-1834, pensioen 1 juni 1838⁸⁹⁾, overl. **Brummen** 7 mei 1842, zn. van Mr. Willem Jacob en Cornelia Gerarda Kloek en wedr. van Sara Francina Waterloo.

2. Willem Adriaan Palm, geb. Semarang 28 juni 1796, griffier Raad van Justitie te Soerabaja 1821, **waarn.** ommegeand rechter ald. 1831, overl. Soerabaja 15 okt. 1835, tr. le **Salatiga** (Semarang) 9 nov. 1820 Carolina Helena Wieling, geb. **Ternate** 3 nov. 1803, overl. Soerabaja 21 juni 1831, dr. van Carel Lodewijk, gouverneur van Amboina, en **Susanna** Hendrika van Stralendorff; tr. 2e Soerabaja 23 nov. 1831 Elizabeth Carolina Catharina Kuijp, geb. Bergen op Zoom 15 aug. 1815, overl. Gouda 11 sept. 1848, dr. van Philips Jacobus en Catharina Bolk, zij hertr. Soerabaja 7 maart 1838 Lodewijk Elgenhuijzen, wedr. van Clasina Esser.

Hij had een voorzoon, waaruit, evenals uit het eerste huwelijk, **nageslacht**⁹⁰⁾.

3. Constantia Amelia Elisabeth Palm, ged. Soerabaja 4 maart 1798, overl. ?

noten

- 1) De Soesoehoenan van Soerakarta werd in de officiële documenten van die tijd aangeduid als de Keizer van Java.
- 2) In 1777 was Van der Goes burgemeester te Delft geworden. Delft was zetel van **één** der VOC-kamers. Het bestuur van de verschillende VOC-kamers werd gevormd door een plaatselijk college van bewindhebbers. Deze werden door de stedelijke magistraat uit eigen kring benoemd. De bewindhebbers kozen op hun beurt uit hun midden de **Heeren XVII**, de "directie" van de VOC. Er waren 60 bewindhebbers die als volgt over de kamers waren verdeeld: Kamer Amsterdam 20, Kamer Zeeland 12, de Kamers Hoorn, Enkhuizen, Delft en Rotterdam elk zeven bewindhebbers. De stad Delft had dus zeven bewindhebbersplaatsen te vervullen.
- 3) Bedoeld werd de functie van le resident.
- 4) Zijn zuster Johanna Constantia Palm (**V/5**), overl. Delft 1 febr. 1784, in leven de echtgenote van Van der Goes.
- 5) Zijn drie zoons.
- 6) Bedoeld wordt gouverneur van Java's Noordoostkust te Semarang op een salaris van **f 200,-** per maand. In zijn huidige functie verdiende hij de helft van dat bedrag.
- 7) Hij was bij resolutie van **Gouverneur-Generaal** en Raden van Ned.-Indië van 28 nov. 1783 bevorderd tot opperkoopman en aangesteld tot de eerste resident te Soerakarta. Waarop hij doelde was dat de goedkeuring daarvan door **Heeren XVII** nog niet in Indië ontvangen was.
- 8) **Heeren XVII**.
- 9) Johannes **Siberg**, geboren te Rotterdam op 14 okt. 1740, vertrok in 1758 als constabelsmaat voor de kamer Zeeland der VOC met het schip "**'t Hoff d'Uno**" naar Indië. Hij werd op

- 16 febr. 1779 benoemd tot gouverneur en directeur van Java's Noordoostkust en op 12 nov. 1783 tot raad-extraordinair van **Ned.-Indië**. Hij was later Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië (1802-1805) en overleed te Batavia op 18 juni 1817.
- 10) Hendrik van Stockum, geboren te Amsterdam, vertrok in 1754 als scheepsjongen voor de kamer Amsterdam der VOC met het schip "Voorland" naar Indië. Hij werd bij patriase brief van 14 nov. 1776 raad-extraordinair van Ned.-Indië (bekend gemaakt bij resolutie van Gouverneur-Generaal en Raden van **Ned.-Indië** van 7 juni 1777). Hij werd in 1789 directeur-generaal van Ned.-Indië en tenslotte in 1790 commissaris-generaal over Ned.-Indië en Kaap de Goede Hoop. Hij overleed te Batavia op 24 juni 1793.
 - 11) David **Joan** Smith, geboren in Manado (Celebes), werd in 1762 als assistent voor de kamer Amsterdam der VOC in dienst genomen. Bij patriase brief van 8 dec. 1781 werd hij raad-ordinair van Ned.-Indië (bekend gemaakt bij resolutie van Gouverneur-Generaal en Raden van Ned.-Indië van 5 mei 1783). Hij overleed te Batavia op 25 juli 1792 en was vier maal gehuwd. Hij had uit het eerste en het vierde huwelijk kinderen.
 - 12) Adriaan Moens, geboren te Middelburg op 31 juli 1728, vertrok in 1751 als assistent voor de kamer Zeeland der VOC met het schip "Amestijn" naar Indië. Hij werd op 11 juli 1783 directeur-generaal en eerste raad van Ned.-Indië en als zodanig bij patriase missive van 27 nov. 1784 bevestigd (bekend gemaakt bij resolutie van Gouverneur-Generaal en Raden van Ned.-Indië van 14 juli 1785). Na op 30 juni 1789 '*op het honorabelst*' te zijn ontslagen, overleed hij te Batavia op 12 okt. 1792. Hij is vier maal gehuwd geweest en had uit zijn 2e huwelijk kinderen.
 - 13) Mr. Willem Arnold Alting, Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië van 1780-1791. Zie voor hem M.A. van Rhede van der Kloot, *De Gouverneurs-Generaal en Commissarissen-Generaal van Nederlandsch-Indië 1610-1888* ('s-Gravenhage 1891).
 - 14) De **Gouverneur-Generaal** van Ned.-Indië.
 - 15) Huijbert Palm (**VIb/5**).
 - 16) Aart Quirijn Palm (**VIIb**).
 - 17) Zusje zaliger, ofwel Johanna Constantia Palm. Abraham Lodewijk Palm maakte de reis naar Azië met het schip "Constantia". Dit schip was dus genoemd naar zijn tante Johanna Constantia en zeilde voor rekening van de kamer Delft naar Indië.
 - 18) Petronella Magdalena Moens (**1764-1840**), op dat moment in Nederland verblijvend. De plannen van Palm senior en junior gingen echter niet door. De beoogde schoondochter en echtgenote zou te Voorburg op 15 jan. 1786 in het huwelijk treden met Mr. **Rugier** van Alderwerelt, heer van Oud- en **Nieuw-Roosenburg** en Blankenburg.
 - 19) Adriaan **Boesses**, geboren te Tiel op 6 nov. 1742, vertrok in 1759 als onderkoopman voor de kamer Amsterdam der VOC met het schip "Lekkerland" naar Indië. Hij werd bij patriase missive van 8 dec. 1781 raadextraordinair van Ned.-Indië (bekend gemaakt bij resolutie van **Gouverneur-Generaal** en Raden van **Ned.-Indië** van 5 mei 1783). Na zijn repatriëring in 1787 werd hij in 1789 burgemeester te Haarlem. Hij was twee maal gehuwd en had uit zijn tweede huwelijk kinderen.
 - 20) Pietemella Gerhardina Alting (**1757-1818**), dochter van de Gouverneur-Generaal Mr. Willem Arnold Alting. Zij waren te Batavia op 14 juli 1776 gehuwd.
 - 21) Te Semarang.
 - 22) Zich flatteren = zich vleien = zichzelf hoop geven.
 - 23) Deliberatie = beraadslaging.
 - 24) Inclinatorie = liefde, genegenheid.
 - 25) Bedoeld worden de (hogere) **VOC-dienaren** die in het Gouvernement Java's **Noordoostkust** (hoofdplaats Semarang) zijn geplaatst.
 - 26) De **Gouverneur-Generaal** van Ned.-Indië.
 - 27) Deferentie = achting, eerbied.
 - 28) Iemand bescheiden = iemand op een bepaalde plaats of tijd oproepen.
 - 29) Godfried Carel Gockinga, geboren te Groningen op 21 juli 1761, vertrok in 1780 als onderkoopman voor de kamer Amsterdam der VOC met het schip "t Hoff ter Linden" naar Indië. Hij werd op 28 nov. 1783 resident te **Tegal** met voordracht tot koopman en op 14 juli 1785 opziener der Gale Corle op Ceylon. Hij werd door zijn huwelijk (Batavia 8 dec. 1782) met Johanna Maria Alting **één** der schoonzonen van **Gouverneur-Generaal**

- Alting.** Hij overleed te Groningen op 6 mei 1816.
- 30) Mitjé = métier = beroep.
- 31) Vermoedelijk Jan **Osij** de Jonge, die als wedr. te Rotterdam op 2 febr. 1755 in het huwelijk trad met Anna Maria Vloers, jonge dochter te Gorinchem. Zij overleed in 1784 omstreeks 52 jaar oud. Hij stamde ongetwijfeld uit de familie waar ook het bekende Rotterdamse handelshuis **Osij** toe behoorde.
- 32) In **regentenkring** was het gebruikelijk dat de zoons als kroon op hun opvoeding een zogenaamde Grote Tour maakten. De aanzienlijke jonge heren maakten voordat zij zich definitief gingen vestigen een -vaak enkele jaren durende- buitenlandse reis. Doel van zo'n reis was het verruimen van de eigen horizon en culturele vorming. Vanwege de hoge reis- en verblijfkosten waren dergelijke reizen echter alleen voor de zoons van de allerrijkste ouders weg- gelegd.
- 33) Op 3 sept. 1784 schreef **Osij** het volgende. *'Mag ik Uw Edele een raed geven. Zo laet den jongen heer mede een jaer off anderhalff met een goed vertrouwt knegt, maer geen gouverneur, een france reijs doen. Laet hij 6 off 8 maende in Engelant blijven, wij zullen hem alsoff hij ons eijge [kind] was aen onse vrienden recommandeeren. Ende [na de] wereld wat gezien hebbende, zig te Rotterdam als koopman etabliseeren en een vriend zoeken. Wij manqueeren geen deftige en gegoede koopluijden hier, die gechanneert zullen zijn hem één van hunne hinderen te geven. Soekt hij jnde regeering te komen, daer heeft hij de alder grooste kans toe, mits wij hier goede subjecten manqueren. Jk geeve Uw Edele jn bedenking off het niet goet was, dat den jongen heer zig hier burger liet maken. Dat werd geen mensch alhier gewei-gert ende heer van der Goes, dat aen zijn neeff onzen tegenswoordigen regeerende burgemeester dat wagende, zal hij hem met eenen zijn burgerrecht geeven. Uw Edele weet dat er 6 jaeren gehooren eer jmant jn eenige post kan treden. Die jaeren verlopen zijnde, zal het tijd werden dat den jongen heer daer van sal hunnen profiteeren'.*
- 34) Mr. Willem van Hogendorp, geboren te Rotterdam op 23 juni 1735, repatrieerde in 1784 als gewezen le administrateur der pakhuizen op het eiland Onrust. Hij was de vader van Mr. Gijsbert Karel van Hogendorp.
- 35) Mr. Willem van der Beeke, geboren te Sluis omstreeks 1732, was sedert 3 dec. 1778 resident te Cheribon en werd in 1786 **raad-**extraordinair van Ned.-Indië. Hij overleed te Batavia op 4 jan. 1792.
- 36) Johan Lubbert Umbgrove, geboren te Arnhem op 19 sept. 1759, vertrok in 1783 als onderkoopman voor de kamer Amsterdam der VOC met het schip "**Princes van Orange**" naar Indië en werd op 7 juni 1785 2e administrateur in de pakhuizen naast de Waterpoort te Batavia. Door zijn huwelijk (Batavia 24 juli 1785) met Constantia Comelia Alting werd hij **één** der schoonzoons van **Gouverneur-Generaal** Alting. Hij overleed te Wijhe op 28 sept. 1826.
- 37) De genealogie is mede gebaseerd op de aantekeningen over geboorte, huwelijk en overlijden in een notitieboekje dat in familiebezit is. Gebruik werd gemaakt van de fotocopie, die bij Centraal Bureau voor Genealogie berust, en door de heer P.A. Christiaans ter inzage werd gegeven. Voorts werd gebruik gemaakt van de (particuliere) collectie van P.A. Christiaans en van gegevens afkomstig van de heer J.G. Palm te **'s-Gravenhage**. Tenslotte werden bij het Centraal Bureau voor Genealogie ondermeer nog geraadpleegd het familiearchief Palm, alsmede de dossiers betreffende de familie Palm en aangehuwde families.
- 38) M. Balen, **Beschrijvinge der stad Dordrecht** (Dordrecht 1677) 334-336.
- 39) Resolutie Raad van **State** van die datum (zie: F.J.G. ten Raa en F. de Bas, **Het Staatsche leger 1568-1795** V (Breda 1921), 472).
- 40) Resolutie Raad van **State** van die datum (zie: **Staatsche kger** V, 472). Hij was de opvolger van Willem Joseph, Baron van Ghent, de eerste commandant van het regiment.
- 41) Enige dagen tevoren **was** hij zwaar gewond geraakt tijdens de Slag bij Seneffe (Henegouwen). Op 11 en 12 aug. 1674 was het bij het dorp Seneffe tot een treffen gekomen tussen het Staatse leger onder Prins Willem 111 en de bij Charleroi gelegerde Franse troepen van de Prins van **Condé**. Aan de bloedige veldslag nam ook het regiment mariniers van de kolonel Palm deel. Het lichaam van kolonel Palm werd overgebracht naar Dordrecht en aldaar met veel statie in de Grote kerk begraven.

- 42) A.R.A., Commissieboek Raad van **State** 1673-1675, inv. nr. 1530, fo. **173vo**. Hij was als zodanig reeds opgetreden sinds 21 aug. 1674.
- 43) Het regiment Homes-Boxtel was de voortzetting van het regiment Palm, dat na de ondertekening van de Vrede van Nijmegen op 10 aug. 1678 was voortgezet als een *infanterie*regiment. Johan Belgicus, graaf van **Homes**, baron van Boxtel en heer van **Locres**, luitenant-kolonel in het regiment Palm, was sinds het sneuvelen van kolonel Palm als de nieuwe regimentscommandant opgetreden. Als zodanig ontving hij commissie 15 nov. 1674.
- 44) A.R.A., Commissieboek Raad van **State** 1681-1691, inv. nr. 1532, fo. 176. Hij fungeerde reeds als zodanig sedert 25 juni 1688.
- 45) Willem van Soutelande kreeg commissie als kolonel van het regiment **Hornes-Boxtel** op 2 maart 1695 (vanaf die datum het regiment Soutelande). Hij was als zodanig opgetreden sinds 1 januari 1695, na als luitenant-kolonel in het zelfde regiment reeds op 1 okt. 1693 een acte voor kolonel te hebben gekregen (zie: *Staatsche leger* VII, 308).
- 46) A.R.A., Commissieboek Raad van **State** 1720-1734, inv. nr. 1537, fo. 193vo.
- 47) Ibidem, fo. 232.
- 48) A.R.A., Commissieboek Raad van **State** 1735-1748, inv. nr. 1538, fo. **180vo**.
- 49) A.R.A., Commissieboek Raad van **State** 1749-1766, inv. nr. 1539, fo. 28. Hij fungeerde reeds als zodanig sedert 8 maart van dat jaar.
- 50) Vlg. De Vos, *Vroedschap Zierikzee, 125: Cordela* van Mengers-.
- 51) A.R.A., Commissieboek Raad van **State** 1735-1748, **inv.nr.** 1538, fo. 16.
- 52) Mededeling P.A. Christiaans. Zijn benoeming werd echter niet aangetroffen in de index op het Commissieboek van de Raad van **State** 1744-1792.
- 53) In sommige aantekeningen 12 sep. 1735.
- 54) Grootboek schip "Deunisvelt" 1754-1755, A.R.A., V.O.C., **inv.nr.** 14004, fo. **2-4, 7**.
- 55) Testament **Roeland** Palm, A.R.A., V.O.C., Oost-Indische testamenten, nr. 6856, testamentnr. 2896. Zijn vrouw wordt daarin niet genoemd en was dus kennelijk reeds overleden. Executeurs van zijn nalatenschap **zijn** zijn 'schoonzoon Jezaias Ehrentraut, Jan Fredrik Willem Nicolai, Hendrik Razoux en, vanwege de debile toestand van Nicolai, Jacob Samuel de **Raaff**, boekhouder en eerste gezworen klerk te Padang. Tot universeel erfgenamen worden benoemd zijn zes kinderen, te weten Hendrik Lodewijk, Cornelis Johannis, Carel Adriaan, Constantia Maria, Comelia Henrietta en **Roeland**. Tot voogden over de minderjarige erfgenamen worden benoemd Iman **Cau**, raad en burgemeester van Zierikzee, Franco Pauw, raad en burgemeester van Delft en bewindhebber V.O.C., Hans Willem Baron Rengers, **luitenant**-generaal der cavalerie en echtgenoot van Constantia Maria **Cau** te Delft en Johanna Constantia Palm, laatst weduwe van Mr. Quirijn van der Goes, in leven Raadsheer in het Hof van Brabant. Legaten zijn er voor zijn jongste zoon **Roeland** Palm (8.000 gulden à 20 stuivers), zijn schoonzoon Jezaias Ehrentraut (2.500 rijksdaalders à 48 stuivers, onder de voorwaarde dat hij testateurs twee dochters onder zijn bescherming zal nemen bij hun overtocht naar Batavia of Europa), zijn zuster Constantia Palm, echtgenote van Jan Carel van Cattenburgh (1.000 gulden à 20 stuivers *'ter bevordering van derselver fortuijn in Zuijd-Carolina'*), zijn assistent Michiel Willem Hendel (voor *'bewezen trouwe diensten' 300* rijksdaalders, alsmede een *'volkoomen manskleedinge, hem verder met alle empressement aan zijne executeurs aanbeveelende ten eijnde hij door dringende sollicitatien tot boekhouder mag worden bevorderd'*), de boekhouder Jan Fredrik Zugel (*'alle zijne boeken in de France en Engelsche taele gedrukt'*) en de oppermeester Dirk Stolling (500 rijksdaalders aan contanten). Zijn vijf musicanten moeten naar Batavia worden opgezonden om door zijn gevolmachtigde ald. te worden getaxeerd om daarna ter verkoping te worden doorgezonden naar zijn broer Willem Adriaan Palm, onderkoopman en resident te Banjermasin. Zijn lijfeigenen Achilles, Leander, **Slamat**, Sato en **Toelis** en *'zijn wijf'* Tanki moeten na zijn overlijden worden vrijgelaten.
- 56) Dossiers Palm van het Centraal Bureau voor Genealogie. Volgens familieaantekening 3 november.
- 57) Get.: Henricus van Santen, Catharina **Timmerman**.
- 58) Grootboek schip "Vrouwe Anthoinetta

- Coenardina” 1776-1777, A.R.A., V.O.C., **inv.nr.** 14049, fo. 2.
- 59) Get.: Mr. Cornelis van den Burgh, Johanna Constantina Palm.
- 60) Get.: Henricus van Santen, Catharina Timmerman, in hun plaats Hendrik van Staveren, Comelia Thierens, geb. Van Rheede van **Oudshoorn**, echtelieden.
- 61) Niet genoemd in het testament van haar vader van die datum.
- 62) Grootboek schip “Leijmuiden” 1767-1768, A.R.A., V.O.C., inv. nr. 6491, fo. 2 en 12.
- 63) Get.: Franco Pauw, Antonetta Coenradine van Heemskerck, echtelieden.
- 64) Blijkens de dossiers Palm van het Centraal Bureau voor Genealogie. Volgens **familie-**aantekening Padang.
- 65) Get.: Hendrik van Staveren, Comelia van Riel, echtelieden.
- 66) Weeskamer Batavia **1780/1781**.
- 67) Niet genoemd in het testament van haar vader van die datum.
- 68) Get.: Jacob Carel [van] Cattenburgh, Adriana Constantina Palm.
- 69) Mededeling P.A. Christiaans.
- 70) Grootboek schip “Regt door Zee” 1787-1788, A.R.A., V.O.C., **inv.nr.** 14066, fo. 2.
- 71) Grootboek schip "**D'Erfprins**" 1759, A.R.A., V.O.C., **inv.nr.** 14012, fo. **2-4**, 6, 9.
- 72) Volgens familieaantekening 7 juni.
- 73) Zij adopteerden 16 juni 1784 Johannes Julius, zoon van Willem Gerrit Hoorn.
- 74) Grootboek schip “Constantia” 1784-1785, A.R.A., V.O.C., **inv.nr.** 14060, fo. 2.
- 75) Get.: Hendrik Breton, Sara Maria van Gordt.
- 76) Get.: Huijbert van Basel, Maria Elisabeth **Grebel**.
- 77) *Heerenboekje Hoge Indiasche Regering* (ultimo dec. 1802).
- 78) Get.: **Roeland** Palm, Anna Everdina van Santen.
- 79) Volgens familieaantekening Cheribon.
- 80) Grootboek schip “Regt door Zee” 1787-1788, A.R.A., V.O.C., **inv.nr.** 14066, fo. 1.
- 81) Grootboek schip “Candia” 1790-1791, A.R.A., V.G.C., **inv.nr.14290**, fo. 1.
- 82) Volgens familieaantekening 19 september.
- 83) Als zodanig vermeld ultimo 1789 en 1791.
- 84) Get.: Aart van der Goes, Constantia Maria Palm, in hun plaats **Daniel** Breckman, Sara Dorothea Kreps.
- 85) Grootboek schip “Rosenburgh” 1791-1792, A.R.A., V.G.C., **inv.nr. 14074**, fo. 2.
- 86) Blijkens het dossier De Senerpont **Domis** van het Centraal Bureau voor Genealogie. Volgens familieaantekening 1793.
- 87) F. de Haan, ‘Personalialia der periode van het Engelsch bestuur over Java **1811-1816**’, *Bijdragen tot de taal-, land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indië* 92 (1935) 477-681, ald. 593; Stamboek Pieter Langewagen, A.R.A., Min. van Koloniën 1814-1849, **inv.nr.** 3091, fo. 411.
- 88) Volgens familieaantekening 25 jan. 1825.
- 89) Stamboek Hendrik Jacob **Domis**, A.R.A., Min. van Koloniën 1814-1849, **inv.nr.** 3091, fo. 205.
- 90) Het ligt in de bedoeling de genealogie van dit nageslacht te zijner tijd te publiceren.